

PATVIRTINTA
Valstybės vaiko teisių apsaugos
ir įvaikinimo tarnybos
prie Socialinės apsaugos
ir darbo ministerijos
direktoriaus 2018 m. balandžio 17 d.
įsakymu Nr. BV-45

VILNIAUS MIESTO VAIKO TEISIŲ APSAUGOS SKYRIAUS VAIKO TEISIŲ ATSTOVAVIMO POSKYRIO NUOSTATAI

I. SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Tarnyba) Vilniaus miesto vaiko teisių apsaugos skyriaus (toliau – Skyrius) Vaiko teisių atstovavimo poskyrio (toliau – Poskyris) nuostatai (toliau – nuostatai) reglamentuoja Poskyrio uždavinius, funkcijas, teises ir darbo organizavimą.

2. Poskyrio paskirtis – įgyvendinti vaiko teisių apsaugos politiką Vilniaus miesto savivaldybėje bei dalyvauti formuojant valstybės politiką vaiko teisių apsaugos srityje.

3. Poskyris yra Tarnybos Skyriaus struktūrinis padalinys. Poskyrio veiklą reglamentuojančius teisės aktus tvirtina Tarnybos direktorius.

4. Poskyris savo veikloje vadovaujasi Lietuvos Respublikos Konstitucija, Jungtinių Tautų vaiko teisių konvencija, Europos Sąjungos teisės aktais, Lietuvos Respublikos civiliniu kodeksu (toliau – Civilinis kodeksas), Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodeksu, Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodeksu, Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymu (toliau – Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymas), Lietuvos Respublikos socialinių paslaugų įstatymu, kitais nacionaliniais ir tarptautiniais teisės aktais, reglamentuojančiais vaiko teisių apsaugą, Tarnybos direktoriaus įsakymais, šiais nuostatais.

II. SKYRIUS POSKYRIO UŽDAVINIAI IR FUNKCIJOS

5. Poskyrio uždaviniai:

5.1. ginti ir užtikrinti vaiko teises ir atstovauti vaiko teisėms ir teisėtiems interesams savivaldybėje;

5.2. organizuoti vaiko nuolatinę globą (rūpybą) ir įvaikinimą;

5.3. bendradarbiauti ir teikti metodinę pagalbą bei siūlymus savivaldybių administracijoms dėl vaiko teisių apsaugos įgyvendinimo tobulinimo

6. Poskyris, vykdydamas jam pavestus uždavinius, atlieka šias funkcijas:

6.1. Civiliniame kodekse nustatytais atvejais ir tvarka gina vaiko teises ir teisėtus interesus teisme.

6.2. kreipiasi į teismą su ieškiniu (pareiškimu) dėl:

6.2.1. dėl vaiko atskyrimo nuo tėvų, laikino ar neterminuoto tėvų valdžios apribojimo, vaiko nuolatinės globos (rūpybos) nustatymo ir išlaikymo vaikui priteisimo;

6.2.2. dėl leidimo paimiti vaiką iš jo tėvų ar kitų vaiko atstovų pagal įstatymą;

- 6.2.3. nepilnamečio santuokos pripažinimo negaliojančia, kai pažeistos jos sudarymo sąlygos;
- 6.2.4. vaikui skirto išlaikymo panaudojimo ne vaiko interesams išieškojimo;
- 6.2.5. nepilnamečio pripažinimo visiškai veiksnium (emancipuotu);
- 6.2.6. nepilnamečio pripažinimo visiškai veiksnium panaikinimo;
- 6.2.7. nepilnamečio nuo keturiolikos iki aštuoniolikos metų teisės savarankiškai disponuoti savo pajamomis bei turtu apribojimo arba atėmimo;
- 6.2.8. teismo vienam iš sutuoktinių duoto leidimo atlikti tam tikrus veiksmus pakeitimo ar panaikinimo;
- 6.2.9. vaiko tėvų (ar vieno iš jų) nušalinimo nuo savo nepilnamečiam vaikui priklausančio turto netinkamo tvarkymo, kai daroma žala vaiko turtiniams interesams;
- 6.2.10. išlaikymo vaikui priteisimo, taip pat priteisto vaikui išlaikymo dydžio ir formos pakeitimo;
- 6.2.11. dėl *ad hoc* globėjo, kuris atstovautų vaikui sprendžiant konkretų ginčą, kilus vaiko ir jo tėvų (globėjo, rūpintojo) interesų konfliktui arba vaiko tėvų tarpusavio interesų konfliktui (Civilinio kodekso 3.163 straipsnio 3 dalis), skyrimo;
- 6.2.12. vaiko kilmės iš motinos (motinystės) ar tėvystės nustatymo;
- 6.2.13. vaiko nuolatinio globėjo (rūpintojo) atleidimo iš pareigų, taip pat dėl vaiko nuolatinio globėjo (rūpintojo) nušalinimo nuo pareigų;
- 6.2.14. vaiko atskyrimo nuo tėvų (tėvo ar motinos), vaiko atskyrimo nuo tėvų (tėvo ar motinos) panaikinimo.
- 6.3. dalyvauja teismo posėdžiuose ir (ar) teikia teismui išvadas bylose dėl:
- 6.3.1. ar nepažeidžiamos nepilnamečių ir jų vaikų teisės bei teisėti interesai, sprendžiant klausimą dėl santuokos pripažinimo negaliojančia, kai vienas ar abu sutuoktiniai yra nepilnamečiai;
- 6.3.2. ar nepažeidžiamos vaikų teisės, sprendžiant klausimą dėl sutuoktinių, turinčių bendrų nepilnamečių vaikų, gyvenimo skyrium;
- 6.3.3. nacionalinio įvaikinimo;
- 6.3.4. nepilnamečio pripažinimo visiškai veiksnium (emancipuotu), kai nagrinėjamas pareiškimas dėl nepilnamečio pripažinimo visiškai veiksnium (emancipuotu);
- 6.3.5. ar tikslinga sumažinti santuokinį amžių ir ar tai atitinka nepilnamečio interesus, sprendžiant klausimą dėl santuokinio amžiaus sumažinimo;
- 6.3.6. tėvystės (motinystės) nuginkėjimo, tėvystės nustatymo;
- 6.3.7. vaiko gyvenamosios vietos nustatymo ir bendravimo su vaiku tvarkos nustatymo;
- 6.3.8. nuolatinės globos (rūpybos) vaikui nustatymo ir vaiko nuolatinio globėjo (rūpintojo) paskyrimo;
- 6.3.9. kitais teisės aktuose nustatytais atvejais ar teismo sprendimu;
- 6.4. Civilinio proceso kodekse nustatytais atvejais dalyvauja nepilnamečio liudytojo, jaunesnio kaip šešiolikos metų, o teismo nuožiūra – jaunesnio kaip aštuoniolikos metų, apklausoje;
- 6.5. atstovauja nepilnamečio liudytojo, nukentėjusiojo, įtariamojo / kaltinamojo/ nuteistojo interesams (vaiko atstovas pagal įstatymą), kai nepilnamečio atstovo pagal įstatymą dalyvavimas baudžiamajame procese pripažintas prieštaraujančiu nepilnamečio asmens interesams;
- 6.6. teikia savivaldybės administracijai teismo nutarties dėl vaiko nuolatinės globos (rūpybos) nustatymo, tęsimo, pasibaigimo, nuolatinio globėjo (rūpintojo) paskyrimo, atleidimo ar nušalinimo kopijas;
- 6.7. teikia teismui duomenis apie vaiko tėvus nagrinėjant bylas dėl leidimo sudaryti sandorius, susijusius su nepilnamečio (įskaitant globojamo (rūpinamo) vaiko) turtu, ar dėl leidimo perleisti nuosavybės teisę į šeimos turtą, šeimos turtą įkeisti ar kitaip suvaržyti teises į jį išdavimo;
- 6.8. teikia teismams rašytines išvadas ir kitus procesinius dokumentus;
- 6.9. teikia suinteresuotoms valstybės ir savivaldybių institucijoms informaciją apie vaiko teisių atstovavimą teismuose;
- 6.10. teikia pastabas dėl teisės aktų projektų tobulinimo;
- 6.11. organizuoja įvaikinimą savivaldybės teritorijoje;

6.12. užtikrina Socialinės paramos šeimai informacinėje sistemoje (SPIS) duomenų apie taikytas vaiko teisių ir teisėtų interesų užtikrinimo priemones, susijusias su veikla teismuose civilinėse bylose registravimą ir kaupimą;

6.13. bendradarbiauja su savivaldybės administracija, valstybės ir savivaldybių įstaigomis, nevyriausybinėmis organizacijomis, sprendžiant su vaiko teisių apsauga susijusius klausimus;

6.14. organizuoja visuomenės švietimą vaiko teisių apsaugos klausimais;

6.15. konsultuoja vaikus, tėvus, globėjus (rūpintojus), įtėvius, švietimo, socialinius darbuotojus, kitus fizinius bei juridinius asmenis vaiko teisių apsaugos ir gynimo klausimais;

6.16. nagrinėja fizinių ir juridinių asmenų pranešimus, prašymus ir skundus, susijusius su vaiko teisių apsauga ir gynimu, imasi reikiamų priemonių, kad būtų išspręsti juose keliami klausimai;

6.17. dalyvauja savivaldybių administracijų, valstybės ir savivaldybės įstaigų, nevyriausybinių organizacijų, bendruomenių organizuojamuose pasitarimuose vaiko teisių apsaugos klausimais, organizuoja pasitarimus;

6.18. dalyvauja tarybų, komisijų ir darbo grupių, susijusių su vaiko teisių apsauga, veikloje;

6.19. rengia ataskaitas apie vaiko teisių apsaugos įgyvendinimą jam priskirtoje teritorijoje;

6.20. valdo informaciją apie vaiko teisių apsaugos būklę savivaldybėse ir teikia metodinę pagalbą bei siūlymus savivaldybių administracijoms dėl vaiko teisių apsaugos įgyvendinimo tobulinimo;

6.21. vykdo kitas funkcijas, siekiant įgyvendinti iškeltus strateginius tikslus.

III. SKYRIUS POSKYRIO TEISĖS

7. Poskyris turi šias teises:

7.1. neatlygintinai gauti iš valstybės, savivaldybių institucijų ir įstaigų bei nevyriausybinių organizacijų informaciją apie vaiką ir šeimą;

7.2. neatlygintinai gauti savo funkcijoms vykdyti būtinus Administracinių nusižengimų registro, Lietuvos Respublikos apdraustųjų valstybiniu socialiniu draudimu ir valstybinio socialinio draudimo išmokų gavėjų registro, kitų valstybės ir savivaldybių institucijų, įstaigų, įmonių tvarkomus valstybės registru (kadastrų), žinybinių registru, klasifikatorių, informacinių sistemų, duomenų rinkmenų duomenis, nepaisant jų pateikimo formos ir būdo, jeigu to reikia vaiko teisėms bei teisėtiems interesams užtikrinti;

7.3. kai yra tarnybinis būtinumas, neatlygintinai gauti iš sveikatos priežiūros įstaigos (pirminės sveikatos priežiūros įstaigos, kurioje asmuo yra prisirašęs) išvadą dėl vieno iš tėvų (ar abiejų tėvų) sveikatos būklės, ar jų sveikatos būklė leidžia pasirūpinti vaikais;

7.4. kai yra tarnybinis būtinumas, neatlygintinai gauti iš Informatikos ir ryšių departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos Įtariamųjų, kaltinamųjų ir nuteistųjų registre tvarkomą informaciją apie vaiko tėvų, kitų jo atstovų pagal įstatymą bei kartu su vaiku gyvenančių asmenų duomenis, įskaitant ypatingus asmens duomenis;

7.5. gauti iš teisėsaugos institucijų visą reikiamą informaciją apie girtaujančius, vartojančius narkotines, psichotropines ar kitas psichiką veikiančias medžiagas, valkataujančius, patyrusius fizinį, seksualinį ar emocinį smurtą, turinčius galiojančias administracines nuobaudas vaikus;

7.6. gauti iš teisėsaugos institucijų visą reikiamą informaciją apie vaiko tėvus, kitus įstatyminius jo atstovus: girtaujančius, vartojančius narkotines, psichotropines ar kitas psichiką veikiančias medžiagas, valkataujančius, smurtaujančius, turinčius galiojančias administracines nuobaudas ir teistumą;

7.7. susipažinti su sveikatos priežiūros įstaigų turimą informacija apie nepilnamečių sveikatą, nėštumą, gimdymą, apie vaikus, patyrusius smurtą, vaikų savižudybes, taip pat vaiko tėvų, įvaikintojų, būsimųjų globėjų (rūpintojų) sveikatą;

7.8. lankytis šeimose, globos centruose, vaikų globos institucijose, šeimynose, švietimo, asmens sveikatos priežiūros, socialinių paslaugų, teisėsaugos ir kitose įstaigose, nevyriausybinėse organizacijose, kurių darbas yra susijęs su vaikų auklėjimu, mokymu, priežiūra ar jų saugumo užtikrinimu;

7.9. nagrinėjant problemas, susijusias su vaiko teisių pažeidimu, pasitelkti valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, taip pat nevyriausybinių organizacijų atstovus, suderinus su jų vadovais;

7.10. pagal kompetenciją organizuoti konferencijas, seminarus, kitus renginius;

7.11. kreiptis įstatymų nustatytais atvejais į žurnalistų etikos inspektorių dėl viešosios informacijos priskyrimo informacijos, kuri daro neigiamą poveikį nepilnamečiui, kategorijai;

8. Poskyris turi ir kitų teisių, kurias jam nustato Skyriaus nuostatai, įstatymai ir kiti teisės aktai.

IV. SKYRIUS POSKYRIO DARBO ORGANIZAVIMAS

9. Poskyriui vadovauja Poskyrio vedėjas, jį Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo nustatyta tvarka skiria į pareigas ir atleidžia iš jų Tarnybos direktorius.

10. Poskyrio vedėjas tiesiogiai pavaldus Skyriaus vedėjui.

11. Poskyrio vedėjas:

11.1. organizuoja Poskyrio darbą;

11.2. atsako už Poskyrio veiklą, tinkamą funkcijų atlikimą ir veiklos kontrolę;

11.3. vykdo kitas teisės aktų nustatytas funkcijas.

V. SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

12. Poskyrio valstybės tarnautojai ir darbuotojai, dirbantys pagal darbo sutartis, pažeidę šių Nuostatų reikalavimus, atsako Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.

13. Šie nuostatai gali būti keičiami ir (arba) pildomi Tarnybos direktoriaus įsakymu.